سُورَةُ الفَتْح (مَدَنيّة)

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِنَّا فَتَحۡنَا لَكَ فَتۡحٗا مُّبِينٗا ١ ئەی پێغەمبەر (ﷺ) بەڕاستی ئێمە سەرکەوتنێکی ئاشکرامان پێبەخشیت
مەبەست ڕێکەوتننامەکەی حودەیبیە یە کە لەنێوان پێغەمبەرو (ﷺ) قوریشدا مۆرکرا، بەندەکانی ئەو پەیمانە لە
ڕواڵەتدا زەرەری ئیمانداران بوو، بەڵام هەر هەمووی گەڕا بەخێرو سەربەرزی بۆیان.. لِّيَغۡفِرَ لَكَ ٱللَّهُ مَا تَقَدَّمَ
مِن ذَنۢبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعۡمَتَهُۥ عَلَيۡكَ وَيَهۡدِيَكَ صِرَٰطٗا مُّسۡتَقِيمٗا ٢ تا خوا لەهەموو گوناهانی
ڕابوردوو ئایندەشت خۆش ببێت و بەخشینەکانی لەسەرت تەواو بکات و بتخاتە سەر ڕێگەی ڕاست و
دروست. وَيَنصُرَكَ ٱللَّهُ نَصۡرًا عَزِيزًا ٣ تا بەو بۆنەیەوە خوا سەرکەوتنێکی بەهێزو باڵات پێ ببەخشێت.
هُوَ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ ٱلسَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ لِيَزۡدَادُوٓاْ إِيمَٰنٗا مَّعَ إِيمَٰنِهِمۡۗ وَلِلَّهِ جُنُودُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ
وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمٗا ٤ هەر ئەو خوایە خۆی ئارامی و هێمنی دابەزاندۆتە سەر دڵی ئیمانداران، بۆ
ئەوەی کەئیمانیان دامەزراوترو پتەوتر بکات، سەرەڕای ئیمانداری و خواناسیان ئیمانیان زیاد ببێت، بێگومان
هەرچی سەربازانی ئاسمانەکان و زەوی هەیە هەر خوا خۆی خاوەنیانە، هەمیشە و بەردەوام خوای گەورە زانایە
بەهەموو شتێک و دانایە لە هەموو کارێکدا. لِّيُدۡخِلَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا
ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرَ عَنۡهُمۡ سَيِّـَٔاتِهِمۡۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عِندَ ٱللَّهِ فَوۡزًا عَظِيمٗا ٥ ئەمەش هەمووی بۆ
ئەوەی، تا ئیمانداران لە پیاوان و لە ئافرەتان بخاتە ناو بەهەشتێکەوە کە چەندەها ڕووبار بەژێر درەخت و
بەبەردەم کۆشک و تەلارەکانیدا دەڕوات، هاوڕێ لەگەڵ ژیانی نەمریدا، هەروەها بۆ ئەوەی کە چاوپۆشی
لەهەڵە و گوناهەکانیان بکات و ئەم بەڵێنە لەلایەن خواوە دەستکەوت و سەرفرازیەکی زۆر گەورەو بێ سنوورە
بۆ ئیمانداران.... وَيُعَذِّبَ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ وَٱلۡمُنَٰفِقَٰتِ وَٱلۡمُشۡرِكِينَ وَٱلۡمُشۡرِكَٰتِ ٱلظَّآنِّينَ بِٱللَّهِ ظَنَّ ٱلسَّوۡءِۚ
عَلَيۡهِمۡ دَآئِرَةُ ٱلسَّوۡءِۖ وَغَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ وَلَعَنَهُمۡ وَأَعَدَّ لَهُمۡ جَهَنَّمَۖ وَسَآءَتۡ مَصِيرٗا ٦ لەو لاشەوە ئازار
و ئەشکەنجەی دووڕو و موشریکەکان، چ پیاوانیان، چ ئافرەتانیان بدات، ئەوانەی کەتێکڕا، گومانی خراپیان
دەربارەی خوا هەیە، ئەو گومانە خراپەیان هەر بۆ خۆیان دەگەڕێتەوە، ئەوانە خوا نەفرەتی لێکردوون و
دۆزەخی بۆ ئامادەکردوون، ئای کە سەرەنجامێکی یەکجار سەخت و سامناکە. وَلِلَّهِ جُنُودُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ

وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٧﴾ هەرچی سەربازان هەیە لە ئاسمانەکان و زەویدا، هەر خوا خۆی خاوەنیانە و
لەژێر فەرمانی ئەودان، هەمیشە و بەردەوام ئەو خوایە باڵادەست و دانایە. إِنَّآ أَرۡسَلۡنَٰكَ شَٰهِدٗا وَمُبَشِّرٗا
وَنَذِيرٗا ﴿٨﴾ ئێمە تۆمان ڕەوانەکردووە ئەی محمد (ﷺ) کەشایەت و مژدەدەر و بەئاگاهێنەر بیت بۆ گرۆی
ئادەمیزاد. لِّتُؤۡمِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُۚ وَتُسَبِّحُوهُ بُكۡرَةٗ وَأَصِيلًا ﴿٩﴾ بۆ ئەوەی ئێوە باوەڕ
بهێنن بەخواو پێغەمبەرەکەی و پشتیوانی لەپێغەمبەر بکەن و ڕێزی شایستەی خۆی لێ بگرن و تەسبیحات و
ستایشی خوا بکەن لەبەرەبەیان و عەسراندا. إِنَّ ٱلَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ ٱللَّهَ يَدُ ٱللَّهِ فَوۡقَ أَيۡدِيهِمۡۚ
فَمَن نَّكَثَ فَإِنَّمَا يَنكُثُ عَلَىٰ نَفۡسِهِۦۖ وَمَنۡ أَوۡفَىٰ بِمَا عَٰهَدَ عَلَيۡهُ ٱللَّهَ فَسَيُؤۡتِيهِ أَجۡرًا عَظِيمٗا ﴿١٠﴾
بێگومان ئەوانەی پەیمان دەدەنە تۆ ئەی محمد (ﷺ) لەڕاستیدا هەر پەیمان بەخوا دەدەن.. دەستی پیرۆزو
بەتواناى خوا لەسەر دەستیانەوەیە (بەپشتگیری و یارمەتی) جا ئەوەی پەیمانەکە بشکێنێت و لیی پاشگەز
ببێتەوە، ئەوە لەسەر خۆی دەکەوێت، ئەوەش کەپیمانەکە دەباتەسەر و پاشگەز نابێتەوە لیی، خوای باڵادەست
ئەجرو پاداشتی گەورەی پێ دەبەخشێت (لە ئاییندەدا). سَيَقُولُ لَكَ ٱلۡمُخَلَّفُونَ مِنَ ٱلۡأَعۡرَابِ شَغَلَتۡنَآ
أَمۡوَٰلُنَا وَأَهۡلُونَا فَٱسۡتَغۡفِرۡ لَنَاۚ يَقُولُونَ بِأَلۡسِنَتِهِم مَّا لَيۡسَ فِي قُلُوبِهِمۡۚ قُلۡ فَمَن يَمۡلِكُ لَكُم مِّنَ ٱللَّهِ
شَيۡـًٔا إِنۡ أَرَادَ بِكُمۡ ضَرًّا أَوۡ أَرَادَ بِكُمۡ نَفۡعَۢاۚ بَلۡ كَانَ ٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرَۢا ﴿١١﴾ ئەو عەرەبە
کۆچەرییانەی لەڕێکەوتنەکەی حودەیبیە بەجێمان و بەشداریان نەکرد کاتێک زانیان ئێوە بەرەو غەزای خەیبەر
دەڕۆن کەخوا بەڵێنی سەرکەوتن و دەسکەوتەکانی جەنگی پێدابوون دێن بۆلات و دەڵێن: ماڵ و منداڵمان ئێمەی
سەرقاڵ و خەریک کرد و کاتمان نەبوو بێین لەگەڵتان، لەبەر ئەوە داوای لێ خۆش بوونمان بۆ بکەن لای خوا،
ئەوەی بەزمان دەیڵێین لەدڵیاندا نی یە، پێیان بڵێ: باشە، کێ دەتوانێت بەری دەسەڵاتی خوا بگرێت، ئەگەر
بیەوێت زیانێکتان پێ بگەیەنێت یان سوودو قازانجێکتان بۆ پێش بهێنێت، خۆ خوا بەتەواوی بەئاگایە
لەکاروکردەوەکانتان. بَلۡ ظَنَنتُمۡ أَن لَّن يَنقَلِبَ ٱلرَّسُولُ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَ إِلَىٰٓ أَهۡلِيهِمۡ أَبَدٗا وَزُيِّنَ ذَٰلِكَ فِي
قُلُوبِكُمۡ وَظَنَنتُمۡ ظَنَّ ٱلسَّوۡءِ وَكُنتُمۡ قَوۡمَۢا بُورٗا ﴿١٢﴾ نەخێر پاساوو بەهانەکەتان وانی یە، بەڵکو لەڕاستیدا
ئێوە واگومانتان دەبرد ئیتر هەرگیز پێغەمبەرو باوەڕداران ناگەڕێنەوە بۆ ناو کەسوکاریان و تیادەچن، ئەو گومان
بردنە لە دڵ و دەروونتاندا ڕازاێنرابۆوە و چەسپی بوو، بەڕاستی گومانی خراپ و ناقولاتان بردوو، ئێوە هەمیشە
هۆزو تاقمێکی بێ کەڵک و بێ خێرن. وَمَن لَّمۡ يُؤۡمِنۢ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ فَإِنَّآ أَعۡتَدۡنَا لِلۡكَٰفِرِينَ سَعِيرٗا ﴿١٣﴾
هەرکەس باوەڕی بەخواو بەپێغەمبەری خوا نەبێت (ئایندەی سامناکە) بەڕاستی ئێمە سزای دۆزەخمان بۆ کافرو

بێ باوەڕان ئامادەکردووە. وَلِلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ يَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ
غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٤﴾ هەرچی لە ئاسمان و زەویدا هەیە هەر خوا خۆی خاوەنیانە، لە هەر کەسێك کە بیوێت
خۆشدەبێت، وە سزای هەرکەسێك بدات دەیدات، (ئەڵبەتە ویستی خواش بۆ پاداشت یان سزای
هەرکەسێك بەگوێرەی شیاوو شایستەی خۆیەتی و لەوپەڕی دادگەریدایە)، چونکە خوا هەمیشە و بەردەوام
لێ خۆش بووە و بەڕەحم و دلۆڤانە. سَيَقُولُ ٱلْمُخَلَّفُونَ إِذَا ٱنطَلَقْتُمْ إِلَىٰ مَغَانِمَ لِتَأْخُذُوهَا ذَرُونَا
نَتَّبِعْكُمْ ۖ يُرِيدُونَ أَن يُبَدِّلُوا۟ كَلَٰمَ ٱللَّهِ ۚ قُل لَّن تَتَّبِعُونَا كَذَٰلِكُمْ قَالَ ٱللَّهُ مِن قَبْلُ ۖ فَسَيَقُولُونَ بَلْ
تَحْسُدُونَنَا ۚ بَلْ كَانُوا۟ لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥﴾ ئەوانەی خۆیان خستە دواوە و بەشداریان نەکرد لە
ڕێکەوتنەکەدا، کاتێک بینیان ئێوە (بەرەو غەزای خەیبەر دەڕۆن) بۆ کۆکردنەوەی دەستکەوتەکان، وتیان: لێمان
گەڕێن شوێنتان کەوین ...ئەمانەدەیانەوێت، ویست و فەرمانی خوا بگۆڕن، پێیان بڵێ: ئێوە هەرگیز شوێنمان
ناکەون... چونکە خوایش هەواری فەرمووە و پێشتر هەروا بڕیاردراوە، کەچی ئەوان دەڵێن: نەخێر خوا ڕێگەی
لە ئێمە نەگرتووە، بەڵکو ئێوە حەسوودیمان پێ دەبەن بۆیە نایەڵن بەشدار بین، (خوا دەفەرموویێت) نەخێر،
حەسوودیتان پێ نابەن، بەڵکو ئەوانە کەمێک نەبێت لە فەرمانی خوا تێناگەن (تەنها چاویان بڕیوەتە سامان و
دەسکەوتە دنیاییەکان) .قُل لِّلْمُخَلَّفِينَ مِنَ ٱلْأَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ إِلَىٰ قَوْمٍ أُو۟لِى بَأْسٍ شَدِيدٍ تُقَٰتِلُونَهُمْ أَوْ
يُسْلِمُونَ ۖ فَإِن تُطِيعُوا۟ يُؤْتِكُمُ ٱللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا ۖ وَإِن تَتَوَلَّوْا۟ كَمَا تَوَلَّيْتُم مِّن قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا
أَلِيمًا ﴿١٦﴾ ئەی محمد (ﷺ) بڵێ: بەوانەی کەسەرپێچیان کردووە، لە عەرەبە بیابان نشینەکان: ئێوە لە ئاییندەدا
بانگ دەکرێن بۆ جەنگ لەگەڵ قەوم و هۆزێکدا کە ئازاو جەنگاوەرن، ئەوسا یان دژیان دەجەنگن، یان
خۆیان (لەئەنجامی بیرکردنەوە و تێڕوانیندا) بەبێ جەنگ موسڵمان و تەسلیم دەبن، جا ئەگەر فەرمانبەردار بن،
خوا پاداشتی چاکتان پێ دەبەخشێت، بەڵام ئەگەر پشت هەڵکەن وەکو ئەوسا و خۆتان بشارنەوەو سەرپێچی
بکەن، سزایەکی بەئێشتان بۆ پێش دەهێنێت. لَّيْسَ عَلَى ٱلْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى ٱلْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى
ٱلْمَرِيضِ حَرَجٌ ۗ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ يُدْخِلْهُ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ۖ وَمَن يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ
عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٧﴾ ئەو کەسەی کوێرە یان نەخۆشە، گوناهبار نابێت (ئەگەر لە غەزادا بەشداری نەکات) ئەوەی
کە فەرمانبەرداری خواو پێغەمبەرەکەی بکات، دەیخاتە باخەکانی بەهەشتەوە کە چەندەها ڕووبار بەژێر درەخت
و کۆشکەکانیاندا دەڕوات، ئەو کەسەش کەپشت هەڵکات، خوای گەورەسزای بەئێش و ئازاری دەدات.
۞ لَّقَدْ رَضِىَ ٱللَّهُ عَنِ ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ ٱلشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِى قُلُوبِهِمْ فَأَنزَلَ ٱلسَّكِينَةَ

عَلَيۡهِمۡ وَأَثَٰبَهُمۡ فَتۡحٗا قَرِيبٗا ﴿١٨﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی خوا ڕازیی بووە لەو باوەڕدارانەی کاتێک پەیمانیان لە
گەڵدا بەستیت لەژێر درەختەکەدا خوا خۆیشی ئاگادار بوو بەوەی لە دڵەکانیاندا هەیە (لە نیاز پاکی و دڵسۆزی)
هەر بۆیە ئارامی و هێمنی و ئاسودەیی دابەزاندە سەریان و پاداشتی بەمژدەی سەرکەوتنێکی نزیک دانەوە.
وَمَغَانِمَ كَثِيرَةٗ يَأۡخُذُونَهَاۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمٗا ﴿١٩﴾ هەروەها بەڵێنی چەندین دەستکەوتی زۆری پێدان،
کە لە ئایندەدا دەستیان دەکەوێت و وەری دەگرن، خوا هەمیشەو بەردەوام باڵادەستە بەسەر خوانەناسەکانداو
دانایە و دەزانێت چ کاتێک ئیمانداران سەر دەخات. وَعَدَكُمُ ٱللَّهُ مَغَانِمَ كَثِيرَةٗ تَأۡخُذُونَهَا فَعَجَّلَ لَكُمۡ
هَٰذِهِۦ وَكَفَّ أَيۡدِيَ ٱلنَّاسِ عَنكُمۡ وَلِتَكُونَ ءَايَةٗ لِّلۡمُؤۡمِنِينَ وَيَهۡدِيَكُمۡ صِرَٰطٗا مُّسۡتَقِيمٗا ﴿٢٠﴾ خوا
بەڵێنی دەسکەوتی زۆری پێداون، لە ئایندەدا دەستتان دەکەوێت و وەری دەگرن، بەڵام جارێ ئێستا
هەرئەوەی پێ بەخشیوون (مەبەست دەستکەوتەکانی خەیبەرە) دەستی خەڵکیشی لێ کۆتاکردن (مەبەست
قوڕەیشە کە بەهۆی ڕێکەوتنەکەی حودەیبییەوە خوای گەورە لە بەگژاچوونی موسوڵمانان دەستی بەستنەوە)،
تا ئەم دەستکەوت و سەرکەوتنە ببێتە نیشانە و بەڵگەیەکی بەهێز بۆ ئیمانداران (کەخوا یاوەرو پشتیوانیانە)
هەروەها ڕێنموویتان بکات بۆ ڕێبازی ڕاست و دروست (لەبەرەو پێش بردنی بانگەوازدا). وَأُخۡرَىٰ لَمۡ تَقۡدِرُواْ
عَلَيۡهَا قَدۡ أَحَاطَ ٱللَّهُ بِهَاۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٗا ﴿٢١﴾ چەندین دەستکەوتی تریشیان هەیە کە ئێستا
دەستتان بەسەریدا نەڕۆیشتووە، بەڕاستی خوا خۆی چاک بەو دەسکەوتانە دەزانێت کە بەرێوەیە بۆتان،
هەمیشە و بەردەوام خوا دەسەڵاتی بەسەر هەموو شتێکدا هەیە. وَلَوۡ قَٰتَلَكُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَوَلَّوُاْ ٱلۡأَدۡبَٰرَ
ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيّٗا وَلَا نَصِيرٗا ﴿٢٢﴾ خۆ ئەگەر ئەوانەی بێ باوەڕ بوون دژی ئێوە جەنگیان بەرپا بکردایە، ئەوە
دەشکان و هەڵدەهاتن، پاشان دۆست و پشتگیرێکیان نەدەبوو. سُنَّةَ ٱللَّهِ ٱلَّتِي قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلُۖ وَلَن
تَجِدَ لِسُنَّةِ ٱللَّهِ تَبۡدِيلٗا ﴿٢٣﴾ شکست و هەڵاتنی کافران لەجەنگی موسوڵماناندا هەردەم بەرنامەو یاسای خوا
بەڕاستی هەروا بووە لە زووەوە، هەرگیز نابینیت بەرنامەو یاسای خوا گۆڕانی بەسەردا بێت. وَهُوَ ٱلَّذِي كَفَّ
أَيۡدِيَهُمۡ عَنكُمۡ وَأَيۡدِيَكُمۡ عَنۡهُم بِبَطۡنِ مَكَّةَ مِنۢ بَعۡدِ أَنۡ أَظۡفَرَكُمۡ عَلَيۡهِمۡۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ
بَصِيرًا ﴿٢٤﴾ هەر ئەو خوایە دەستی بێ باوەڕانی لە ئێوە بەستەوە (نەیهێشت جەنگ ببێت)، دوای ئەوەی ئێوەی
زاڵ کرد بەسەریاندا لەناو جەرگەی مەککەدا، خوا هەمیشەو بەردەوام بینایە بەوەی کە دەیکەن. هُمُ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ وَصَدُّوكُمۡ عَنِ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ وَٱلۡهَدۡيَ مَعۡكُوفًا أَن يَبۡلُغَ مَحِلَّهُۥۚ وَلَوۡلَا رِجَالٞ مُّؤۡمِنُونَ وَنِسَآءٞ

مُّؤۡمِنَٰتٞ لَّمۡ تَعۡلَمُوهُمۡ أَن تَطَـُٔوهُمۡ فَتُصِيبَكُم مِّنۡهُم مَّعَرَّةُۢ بِغَيۡرِ عِلۡمٖۖ لِّيُدۡخِلَ ٱللَّهُ فِي رَحۡمَتِهِۦ مَن
يَشَآءُۚ لَوۡ تَزَيَّلُواْ لَعَذَّبۡنَا ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡهُمۡ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٢٥﴾ ئەو خراپەکارانە ئەوانەن کەبێ باوەڕ بوون و
ڕێگەشیان لێ گرتن بگەنە کەعبەی پیرۆزو نەیان هێشت ئەو مەڕومالآتەی کەگل درابوونەوە بۆ قوربانی بگاتە
جێی خۆی، خۆ ئەگەر لەبەر ئەو پیاوو ئافرەتە موسوڵمانانە نەبوایە کە نەتان دەناسین پێشێلتان دەکردن (لەناو
شاری مەککەدا بوون و هێشتا کۆچیان نەکردبوو)، بەهۆی ئەوەوە عەیب و عارو باری گرانتان تووش دەبوو
لێیانەوە بێ ئەوەی بزانن، (ئەگەر لەبەر ئەوەنەبووایە مۆڵەتی ئێوەمان دەدا بۆ کوشتنیان)، ئەمەش بۆ ئەوەی
خوای پەروەردیگار ئەو کەسانەی دەیەوێت و شایستەن بخاتەژێر سایەی سۆزو بەزەیی خۆیەوە، خۆ ئەگەر
موسڵمان لە کافران جیابوونایە لەمەککەدا، بێگومان ئێمە بەدەستی ئێوە سزای بەسۆی بێ باوەڕانمان دەدا. إِذۡ
جَعَلَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فِي قُلُوبِهِمُ ٱلۡحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ ٱلۡجَٰهِلِيَّةِ فَأَنزَلَ ٱللَّهُ سَكِينَتَهُۥ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَعَلَى
ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَأَلۡزَمَهُمۡ كَلِمَةَ ٱلتَّقۡوَىٰ وَكَانُوٓاْ أَحَقَّ بِهَا وَأَهۡلَهَاۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٗا ﴿٢٦﴾ سزای
ئەوانەی کەبێ باوەڕ بوون لەبەر ئەوەیە دەمارگیریان خستۆتە ناو دڵ و دەروونی خۆیانەوە، کە دەمارگیریی
نەفامی یە، جا خوا ئارامی و ئاسودەیی دابەزاندەسەر پێغەمبەرەکەی و سەر ئیمانداران (ئیتر دڵخۆشن
بەرێکەوتنەکە و دەرەنجامەکانی) خوای گەورەش پابەندی خواناسی و پارێزکاری کردن، ئەوان شایستەی ئەو
بەهرەیەن و مەردی ئەو ڕێزەن... دڵنیابن هەمیشە و بەردەوام خوا بەهەموو شتێک زانا و ئاگایە. لَّقَدۡ صَدَقَ
ٱللَّهُ رَسُولَهُ ٱلرُّءۡيَا بِٱلۡحَقِّۖ لَتَدۡخُلُنَّ ٱلۡمَسۡجِدَ ٱلۡحَرَامَ إِن شَآءَ ٱللَّهُ ءَامِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمۡ وَمُقَصِّرِينَ
لَا تَخَافُونَۖ فَعَلِمَ مَا لَمۡ تَعۡلَمُواْ فَجَعَلَ مِن دُونِ ذَٰلِكَ فَتۡحٗا قَرِيبًا ﴿٢٧﴾ سوێند بەخوا بێگومان خوا خەونی
پێغەمبەرەکەی بەڕاستی و وەک خۆی هێناوەتە دی کە دەفەرمویێت :بەم زووانە ئێوە بەهەموو ئارامی و
ئاسوودەییەکەوە بەویستی خوا دەچنەناو کەعبەی پیرۆزەوە، (عەمرە بەجێ دەهێنن) سەرەتان دەتاشن یان
کورتی دەکەنەوە بێ ئەوەی ترس و بیمتان لەکەس هەبێت، جا ئەوەی نەتانزانیووە خوا دەیزانی، کە جگە لەم
سەرکەوتنەسەرکەوتنێکی نزیکی تری بۆ بڕیارداون و پێتان دەبەخشێت (کەغەزای خەیبەرە).... هُوَ ٱلَّذِيٓ
أَرۡسَلَ رَسُولَهُۥ بِٱلۡهُدَىٰ وَدِينِ ٱلۡحَقِّ لِيُظۡهِرَهُۥ عَلَى ٱلدِّينِ كُلِّهِۦۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدٗا ﴿٢٨﴾ خوا ئەو زاتەیە
کەپێغەمبەری خۆی ڕەوانەکردووە، هاورێ لەگەڵ ڕێنموویی و پەیامی ڕاست و دروستدا، بۆ ئەوەی زاڵی بکات
بەسەر هەموو پەیام و بەرنامەیەکی تردا، خوا خۆیشی بەسە، بۆ شایەتدان و ئاشکرا کردنی ئەو ڕاستی یە.
مُّحَمَّدٞ رَّسُولُ ٱللَّهِۚ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ أَشِدَّآءُ عَلَى ٱلۡكُفَّارِ رُحَمَآءُ بَيۡنَهُمۡۖ تَرَىٰهُمۡ رُكَّعٗا سُجَّدٗا يَبۡتَغُونَ فَضۡلٗا مِّنَ

ٱللَّهِ وَرِضۡوَٰنٗاۖ سِيمَاهُمۡ فِي وُجُوهِهِم مِّنۡ أَثَرِ ٱلسُّجُودِۚ ذَٰلِكَ مَثَلُهُمۡ فِي ٱلتَّوۡرَىٰةِۚ وَمَثَلُهُمۡ فِي ٱلۡإِنجِيلِ
كَزَرۡعٍ أَخۡرَجَ شَطۡـَٔهُۥ فَـَٔازَرَهُۥ فَٱسۡتَغۡلَظَ فَٱسۡتَوَىٰ عَلَىٰ سُوقِهِۦ يُعۡجِبُ ٱلزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ ٱلۡكُفَّارَۗ
وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِنۡهُم مَّغۡفِرَةٗ وَأَجۡرًا عَظِيمَۢا ﴿٢٩﴾ محمد (ﷺ) ڕەوانەکراوی خوایە، ئەوانەش کە لەخزمەتیدان و شوێنی کەوتوون توند و تیژن بەرامبەر بێ باوەڕان و بەبەزەیی و میهرەبانن لەنێوان خۆیاندا، دەیانبینیت سەرگەرمی نوێژ و خواپەرستین، کڕنۆش و سوژدەدەبەن، هەردەم ئاواتیان بەدەست هێنانی ڕەزامەندی و پایە بەرزی یە لەلای خوا، نیشانەی چاکی و پاکییان لە ناوچەوان یاندا دیاریەو دەدرەوشێتەوە لە ئەنجامی سوژدەبردن و خوا پەرستییاندا، جا ئەو بەڕێزانە ئەوە نموونە و پێناسەیانە لەتەوراتدا، نموونەو پێناسەشیان لە ئینجیلیشدا وەک ڕووەکێک وایە کە لەسەرەتاوە چەکەرە بکات، جا چەکەرەکەی بەهێز کردبێت، پاشان ئەستوور ببێت و ڕابوەستێت لەسەر قەدەکەی، ئەوەندەزوو پێ بگات کشتیارەکان سەرسام بکات و پێیان سەیر بێت: چۆن وا پێگەیی؟! چۆن ئاوا خۆی گرت؟! ئەم پێناسەیە بۆ ئەوەیە خوا کافران داخ لەدڵ بکات، جا خوای بەدەسەلات بەڵێنی بەوانەداوە کەباوەڕیان هێناوە و کردەوەچاکەکانیان ئەنجام داوەلەوان: کە لێ خۆشبوون و پاداشتی گەورەو بێ سنووریان پێ ببەخشێت........